

[Marie Hjelmer.]

haarde, da Budgetterne ligger saa stramt, og der ikke er nogen større Villighed til at yde Pengeofre, nytter det ikke at sætte Fordringerne alt for højt til den Standard, Teatret skal holde. Teatret maa drives som en Forretning, og det er urigtigt, naar man f. Eks. bebrejder Ledelsen, at den har opført og ladet spille gennem en længere Tid et Kassestykke som „Orpheus i Underverdenen“.

Jeg skal hermed anbefale Lovforslaget, og ligesom jeg gjorde det sidst — men forhaabentlig med meget mere Held — vil jeg ledsage det med de bedste Ønsker for Nationalteatrets Fremtid.

Undervisningsministeren (Borghjerg):

Det er mig en Glæde at kunne takke de tre Ordførere, altsaa det ærede 16de tingvalgte Medlem (Godskesen), det ærede 1ste Medlem for 6te Kreds (C. F. Sørensen) og det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Marie Hjelmer), for deres Tilslutning til Lovforslaget, som det er vedtaget i det andet høje Ting. En saadan Tak kan jeg jo ikke rette til det ærede 1ste Medlem for 6te Kreds (Stegger Nielsen), men jeg anerkender ligesom Socialdemokratiets Ordfører nys den sagligt smukke Form, hvori det ærede Medlem fremsatte sine Tanker, som han altid gør, ogsaa naar han er uenig med mig. Men sagligt maa jeg gøre nogle Indvendinger mod det ærede Medlems Kritik.

Det ærede Medlem sagde, at det gjaldt om at løse Statsteaterspørgsmaalet til Bunds, da den Ordning, der blev vedtaget i 1930, jo har vist sig ikke at kunne holde. Det ærede Medlem anførte nogle Udtalelser af mig fra 1929—30, og det er rigtigt, at jeg dengang udtalte min Tro paa, at det kunde gaa, og pegede paa den Mulighed, at der kunde komme en Tid, da Ordet „Privatdrift“ vilde blive nærliggende og vilde blive populært. Som jeg kort bemærkede i Folketinget, saaledes skal jeg ogsaa kort bemærke her, at det fra min Side var en Advarsel, som jeg tror er blevet hørt og forstaaet og har gjort sin Nytte; men, som ogsaa det ærede Medlem føjede til, jeg udtalte samtidig Ønsket om, at den Mulighed, jeg pegede paa, ikke maatte blive til Virkelighed.

At Ordningen ikke holdt, og at der overhovedet gennem Tiderne har været saa mange Teaterdebatter her i Rigsdagen, har jeg ikke i væsentlig Grad Medansvar for, i hvert Fald intet Hovedansvar for. Det var Venstres Kultusminister, J. C. Christensen, som i 1903 gennemførte den

Teaterlov, der da blev vedtaget; den var midlertidig, den skulde kun gælde 5 Aar, den løste altsaa ikke Sagen til Bunds, den skabte ikke en holdbar og varig Ordning. Den virkede ganske godt, og 5 Aar derefter blev den forlænget midlertidigt for 3 Aar, men da blev den af Venstres daværende Kultusminister, Appel, gjort permanent. Navnlig derved og saa, da vi kom ind i de meget bevægede Tider, afslørede den sine store Mangler, nemlig hele Forstrækningsordningen, som vi maatte komme bort fra, en Ordning, hvorefter Teatret egentlig praktisk talt kunde hente saa mange Penge, det vilde, i Finanshovedkassen uden Bevilling. Det var jo Laan, men Laan, som medførte, at Teatrets Gæld til Statskassen i Løbet af Aarene løb op til henimod 20 Mill. Kr., en fuldkommen umulig Ordning, der har bidraget til at udbrede megen Uvilje mod Teatret. For den Ordning har jeg intet Ansvar. De eneste, der i 1903 pegede paa den uheldige Side af Teaterloven af 1903, var Socialdemokratiets Ordfører, Harald Jensen, og hans Meningsfæller.

I 1911 blev der indført en Bestemmelse om, at denne Lov, der nu gjordes permanent, dog skulde revideres. En saadan Revision blev i Virkeligheden aldrig gennemført; dette Revisionskrav stod uopfyldt. Saa gennemførte Venstres Ministre, Ministrene Stensballe og Byskov, Dobbeltsceneordningen. Man opstillede et Budget for Dobbeltsceneordningen, men uden samtidig at faa vedtaget en ny Teaterordning, der gik til Bunds og afgjorde ogsaa det økonomiske Spørgsmaal holdbart, varigt, og da jeg overtog Undervisningsministeriet i Foråret 1929, arvede jeg Dobbeltsceneordningen, men uden en samtidig gennemført økonomisk holdbar og til Bunds gaaende Ordning. Jeg gjorde naturligvis, hvad der var min Pligt, søgte at føre den Ordning, jeg overtog, saa loyalt ud i Livet som paa nogen Maade muligt, og jeg mener, jeg har ført den helt loyalt ud i Livet. Men vi maatte have en økonomisk Ordning som Grundlag derfor, og jeg brugte naturligvis og kunde ikke bruge andet end Budgettet for Dobbeltsceneordningen, som min Forgænger havde opstillet. Havde jeg lagt noget andet til Grund, havde jeg været illoyal, det havde været umuligt. Rigsdagen fulgte mig enstemmigt, de $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. blev vedtaget enstemmigt af begge Rigsdagens Ting som en Afløsning af den tidligere Forstrækningsordning.

Ordningen holdt ikke; Teatret blev afleveret omtrent et Aar for sent, vi var